

- А я думав, ти будеш із бантом.
 - Банти тепер не модні, - відповідає дівчинка.
 - А що ж тепер у дівчаток модне?
 Оленка стенає оголеним плечиком.
 - Зачіски дорослих жінок.
 - Тебе мама розшукує, переживає, що ти запізнишся на конкурс.
 Дівчинка зиркає на мініатюрний годинничок на зап'ястку.
 - Встигну, - каже вона. - Було б гірше, якби я дерева не знайшла.
 - Якого дерева?
 Оленка вагається, зиркає на мене, питаючись, чи можна такому довіряти. Здається, я їй симпатичний.
 - Тут є чарівне дерево. Якщо його обійняти й загадати бажання - воно обов'язково збудеться. Чесно. Дерево вже виконало три моїх бажання. Тільки його нелегко знайти, воно ходяче і кожен раз перебирається в інше місце.
 Слухаю її з усмішкою.
 - Ти покажеш мені це дерево?
 - Мені вже час, - каже дівчинка.
 За десяток кроків вона мене окликає. Озираюся.
 - Покажу, - гукає мініатюрна недосконала копія дорослої жінки. - Тільки перед самим від'їздом. Через три дні».

Власне, цитувати «Клітку для неба» можна безконечно і з насолодою - вся повість така! А ось Василевий «Глобус України» я б порадив прочитати всім письменникам (попри те, що, як відомо, більшість письменників, крім власних книжок, нічого не читає). Отримаєте море задоволення від чудового гумору! Тим більше, що, на відміну від цікавих, але досить жорстоких веселітв Кастанеди та Желязни, світ Слапчука - напрочуд добрий і зворушливий, до того ж напрочуд рідний. Василь вміє дотепно пожартувати і над собою, і над колегами-літераторами, більшість з яких нині поквапилися пересісти з пегасів на автівки та мотоцикли, дарма, що водять їх незграбно, адже мусять дотримуватися правил безпеки. Ще б пак! Машина - не пегас, котрий вільно шугає небом...

«Кенгуру завбільшки з цвіркуна» - посібник для неофітів сімейного життя. Як на мене, прочитавши таку відверту повість, молодята будуть цілком готовими до шлюбу - загартуються, мов сталь. Дружини знатимуть, як вишукано шпетити чоловіків, аби ті беззастережно виконували всі забаганки прекрасної статі. А чоловіки нарешті зрозуміють, що в кожній жінці існують, як мінімум, дві особи: дивовижно небесна та надто земна. Головне - не переплутати...

«Я родом з місць, які не позначені на мапах», - писав у «Спаленому деннику» Пантелеймон Тиможинський. Нові світи Василя Слапчука з'явилися, як зірки, - несподівано, яскраво і велично. Хтось назвав його українським Конфуцієм. Ну, що ви, шановні! Якби Конфуцію поталанило народитися в наш час, цей добродій був би щасливим називатись китайським Слапчуком...

Юлія Джугастрянська

ДО ОБШИРІВ ОРІЕНТУ

Матеріали до вивчення літератур Сходу: тексти, науково-критичні статті. Хрестоматія. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Упорядник Л.В. Грицик. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2006. - 689с.

Літературознавчі дослідження, що з'явилися в Україні останніми роками, засвідчили помітні зміни у сприйнятті Сходу. Інтерес нашої культури до обширів Орієнту - це, зрештою, інтерес до самих себе, до нашої культури. На тлі таких пошуків особливо актуальним є посібник «Матеріали до вивчення літератур Сходу». Видання, призначене для студентів та школярів, дає змогу молодій аудиторії ознайомитися не лише з текстами давніх літератур Сходу, але й із фрагментами праць провідних орієнталістів, у тому числі й харківської, львівської, київської шкіл. Привертає увагу й вдале поєднання наукових та художніх текстів - перші не переобтяжують сприймання других, натомість цікаві уривки давніх творів заохочують майбутніх дослідників до студіювання наукової думки з приводу.

Перший розділ книги присвячений літературі давнього Єгипту і Дворіччя. Тут розміщено «Тексти пірамід» (фрагменти), ліричні пісні Давнього Єгипту в перекладі Лесі Українки,

переспівах Б.Стельмаха, Гімн Ахнатона в перекладі Ірини Дибко. Крім більш-менш відомого «Епосу про Гільгамеша», розділ містить також вавилонські молитви та заклинання у перекладі І. Франка. Особливо цікава його частина - стаття І. Дьяконова, присвячена давньоєврейській літературі. Вона служить своєрідним введением у культурний контекст наведених далі творів - уривків із Біблії (пер. Ів.Хоменка). Знайомство з історією іудеїв та ізраїльтян, хитросплетіннями їх взаємозумовлених традицій поглиблює сприйняття створених ними пам'яток і просто розширює щоденний кругозір.

Розділ другий «Давньоіндійська література» відкриває «Короткий нарис історії староіндійського (санскритського) письменства» І. Франка. Після уривків «Вед» укладач чергує наукові студії провідних орієталістів XIX -XX століть із окремими дівньоіндійськими текстами. До вагомих плюсів посібника варто також зарахувати наведені у розділі фрагменти маловідомої, на жаль, праці І. Нечуя-Левицького «Світогляд українського народу: ескіз української міфології».

Загалом же у посібнику наведено не тільки праці та уривки монографій визнаних авторитетів, таких як А. Кримський, О. Білецький, І. Франко, але й належну увагу приділено сучасним ученим - на сторінках «Матеріалів...» наведено праці С. Наливайка, І. Чирка, написані саме для цього видання.

Гідно представлений розділ «Буддійська література», в якому, крім звичних для студентсько-учнівського загалу «Джатаки» та «Панчатантри», з коментарями І.Франка та О.Білецького, подано вибрані афоризми «Тіруккуралу», уривки чотиривіршів Бгартріхарі. Подана для ознайомлення також світська література зазначеного періоду - «Шякунталя» та «Океан сказань».

Справжньою окрасою книги виглядає частина, присвячена літературі Ірану та Середньої Азії - насамперед завдяки майстерно підібраним зразкам поезії. Перлини творчості Сааді, Джалаледдіна Румійського, Рудакі містять відповідь на одвічні питання, що бентежать молодь, і тим самим заохочують її інтерес до вивчення літератури давнього Сходу. Особливу увагу науковців неодмінно приверне «Коментар до «Каліли та Діми» А. Кримського, взятий із його приміток до перекладу книги: Клоустон В.А. Народні казки та вигадки і їх мандрівки та переміни, яку Кримський переклав із англійської. Переклад вийшов у Львові 1986 року, примітки ж досі не розглядалися як самостійне дослідження, хоча, безумовно, варті окремого прочитання.

Арабська література представлена текстами Корану, казок «1000 й 1 ночі» та поезіями Аль-Махульхія, Тааббата Шаррана, Імруулькайса, Тарафи, Аль Харіса Хілліза, Антари, Абід Ібн Аль-Абраса, Ас-Самавала, Абу Нуваса у перекладах та переспівах О.Астаф'єва, В.Левицького. Масив давньої літератури Закавказзя представлений фрагментами поеми Нізамі «Лейла і Меджнун» в перекладі Л.Первомайського, Г.Нарекаці «Книга трагедії» (пер.М.Нестерчука), Ш.Руставелі «Витязь у тигровій шкурі» (М.Бажан). Тут же вміщено переклад фрагментів роману Мосе Хонелі «Аміран Дареджаніані», здійснений для цього видання О. Мушкудіані.

Візантійську літературу репрезентують однойменна стаття О.Пономаріва і Т.Чернишової, дослідження Й.Сліпого «Візантизм як форма культури» (фрагменти), із текстів представлено «Синесій» (пер. Юлії Джугастрянської), «Варлаам і Йоасаф» (А.Ткаченко), «Книга філософа Синтипи» (О.Калашник), «Звірі хотіли згоди дійти» (О.Пономарів).

Література давнього Китаю знайомить читача з творчістю найяскравіших представників - «Книга пісень», поетів Цюй Юаня, Цао Цао, Цао Пі, Цао Чжи, Юефу Південних династій, Ду Фу у перекладі Я.Шекери, Лі Бо (Л.Первомайський), Ван Вей (Г.Турков). Вступна стаття І. Чирка, написана для даного посібника, знайомить читача з атмосферою світу давнього Китаю, його культурою та світоглядними уявленнями.

І, зрештою, заключний розділ книги присвячений давній літературі Японії базується на публікаціях та виданнях перекладів українською. Тут вміщено тексти з антологій «Манйосю» (пер.Г.Туркова), «Кокін-сю», «Кокін-Вака-сю», «Сінкокін-Вака-сю» (І.Бондаренко), «Сто поетів - сто пісень» (І.Шанковський). Завдяки «Матеріалам...» читач може не тільки познайомитися з літературою Японського Середньовіччя, але й дізнатися, завдяки українським транслітам, як звучали поезії в оригіналі, відчутти автентичну ритмомелодіку, зіставити її з перекладом.

Загалом попри те, що посібник «Матеріали до вивчення літератур Сходу» адресований тим, хто вивчає східну літературу у вузі чи школі, він буде цікавим і корисним також і для науковців, і для тих, хто цікавиться культурою Сходу.

Вступну статтю «Схід як поле для думки» написала і складала ґрунтовні примітки до цього видання відомий перекладач, доктор філологічних наук, професор Л.В.Грицик.

